

СЪВЕТ ЗА ПАРТНЬОРСТВО КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ № 02

**от заседание на Съвета за партньорство към ВСС, проведено
на 17.10.2025 г.**

Днес, 17 октомври 2025 г., петък, от 10.00 ч. в зала 301, ет. 3 в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, и паралелно с видеоконферентна връзка, се проведе заседание на Съвета за партньорство към ВСС.

На заседанието присъстват:

Г-жа Вероника Имова – съпредседател, член на Висшия съдебен съвет, се явява лично;

Г-жа Даниела Ангелова – съпредседател, прокурор от ВКП, зам. председател на Асоциацията на прокурорите в България, се явява лично;

Г-н Стефан Петров – член на Висшия съдебен съвет от Прокурорската колегия на ВСС , се явява лично;

Г-н Евгени Иванов – член на Висшия съдебен съвет от Прокурорската колегия на ВСС , (участва онлайн);

Г-жа Сибила Симеонова – съдия във ВАС, представител на Асоциация на българските административни съдии, упълномощена от съдия Любомир Гайдов (участва онлайн);

Г-жа Деница Вълкова – съдия във Върховния касационен съд, наказателна колегия се явява лично, представител на нечленуващите съдии в професионални организации;

Г-жа Росица Велкова – съдия в Софийски районен съд, представител на Българска съдийска асоциация, упълномощена от

съдия Даниела Попова – председател на асоциацията (участва онлайн)

Г-н Стоян Иванов – следовател в Окръжна прокуратура – гр. Бургас, представител на Камарата на следователите, упълномощен от Преслава Петкова – председател на Камарата на следователите в България, (участва онлайн);

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Здравейте колеги, откривам заседанието на Съвета за партньорство към ВСС. На днешното заседание присъстват членовете на Висшия съдебен съвет съдия Вероника Имова, която е съпредседател, аз съм Даниела Ангелова също съм съпредседател, заместник председател на Асоциацията на прокурорите в България, колегата Стоян Иванов, онлайн, който е член на Камарата на следователите, колегата Сибила Симеонова – член на Асоциацията на българските административни съдии, господин Евгени Иванов – член на Висшия съдебен съвет, който се включи онлайн, колегата Росица Велкова – член на Управителния съвет на Сдружение Българска съдийска асоциация с пълномощно от г-жа Даниела Попова, както и г-н Стефан Петров – член на Прокурорската колегия към Висшия съдебен съвет.

Уважаеми колеги, на днешното заседание имаме кворум което определя че днешното заседание може да бъде проведено при всички изисквания. Дневния ред на заседанието като първа точка е темата „Тенденции в динамиката на престъпленията против транспорта и новия профил на дееца. Законова уредба. Актуална съдебна практика“, като втора точка ще обсъдим актуални въпроси свързани с организацията и работата на Съвета за партньорство.

На днешното заседание присъстват гости, тъй като темата е една от важните обществено значими теми, моля гостите да се представят, първо давам думата на госпожа Русинова.

ДИЯНА РУСИНОВА: Добър ден на всички, казвам се Дияна Русинова председател съм на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза „Европейски център за транспортни политики“ и тук с мен е колегата Емил Митев, който е нашия пиар. Благодаря ви за поканата.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря Ви. От Асоциацията на прокурорите в България участват колегите прокурори, моля да се представят.

Добър ден на всички, казвам се Георги Коджаниколов член съм на Асоциацията на прокурорите в България и към момента прокурор в Софийска районна прокуратура. Благодаря за предоставената възможност да взема отношение по определената тема за дискусия.

Здравейте, моето име е Николай Стойков, също съм член на Асоциацията на прокурорите както и прокурор в Софийска районна прокуратура и благодаря за поканата.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря на колегите и на гостите. Искам да представя на вниманието полученото и адресирано до членовете на Висш съдебен съвет открито писмо до ВСС, до Върховен касационен съд, до Министерство на правосъдието, Народното събрание на Република България, до всички граждани, които вярват в справедливостта. Подписано е от Сдружение „Ангели на пътя“ за сведение на днешното заседание бихме могли също в определен момент от разискванията да го обсъдим и съответно да вземем решение и в нашето заседание на Съвета за партньорство да представим становище пред Пленума на Висшия съдебен съвет.

По обявения дневен ред, тъй като първата точка от дневния ред е свързана с темата за тенденции в динамиката на престъпленията против транспорта , съдебна практика, актуални въпроси, бих искала да направим дискусия, преди това ще направя няколко встъпителни думи, тъй като при един общ поглед на съдебната практика и на практиката на прокуратурите се вижда, че престъпленията по транспорта и свързаните с тях деяния в България са доминираща група сред обществено опасните престъпления и продължават да се развиват по направление на организирана престъпност, използване на нови технологии и

международни канали. Съгласно данните на Националния статистически институт през последните отчетни години престъпленията засягащи транспорта и съобщенията формират значителна част от общо опасните престъпления като бройката им е над 60%, транспортните произшествия с тежки последствия продължават да са значим проблем съгласно данните за 2023 година показват хиляди тежки пътно транспортни произшествия със стотици загинали, отчита се голям ръст и в противозаконно отнетите моторни превозни средства. С оглед на това в хода на дискусията ще представя и въпроси които прокурорите са поставили в хода на разследванията и очакват решение както законодателно, така и тълкуване от ВКС и от Конституционния съд по въпроси свързани с неуредени текстове, тук визирам и съответно решението на КС дело № 8/2025г. по повод на което в практиката следват и други въпроси.

Да започнем дискусията колеги, давам думата на съдия Вероника Имова.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Уважаеми колеги, вероятно се запитвате - защо поставихме тази тема в дневния ред на Съвета за партньорство? Преимуществено Съветът за партньорство осъществява връзката между ВСС и магистратите, като се опитва да продуцира дискусия по теми, които поначало са свързани със статута и кариерното развитие на магистратите, бюджета, управлението на материалните активи на органите на съдебната власт, независимостта на магистратите и пр. Но и по обществено значими и важни теми в обществен интерес е резонно да дискутираме, в съответствие с повелята на Конституцията чл.117, ал.1 е защитата от органите на съдебната власт правата и законните интереси на гражданите, ЮЛ и държавата. Как съдебната система, законодателството, гражданското общество реагират на тревожните тенденции от нарастването на ПТП със съставомерни последици по НК и то с най-тежките последици – причиняване на смърт или травматизъм за цял живот на жертвите. През последните години механизмът на осъществяване на пътно транспортните произшествия както и тези, които са свързани с наказателно правни последици, т.е. престъпленията по транспорта, изключително се промени. Може би в годините когато съм правораздавала беше

изключение да се разглеждат и решават дела с наслагване на множество квалифициращи признаци при транспортни престъпления, включително и извършени при умисъл - евентуален умисъл, камо ли пряк умисъл. Напоследък, какво се наблюдава, през последните десет години- механизмът на пътно транспортните произшествия изглежда като съвкупност от фактически признаци, които съществено се различават от пътно транспортните произшествия, които бяха преди десет, петнадесет и повече години. Причините: по-бързи коли, технически средства, които способстват за по-лесното управление на бързите коли, снижи се възрастта на извършителите- изключително млада възраст, наблюдава се симбиоза /за съжаление/ между извършителите на престъпления по транспорта и длъжностните лица, от които зависи получаването на правоспособност от водачите. Всички знаем, на млада възраст искаме да станем водачи на моторни превозни средства, но понастоящем часовете за подготовка на водачите и нивото на обучението са незадоволителни. На следващо място - има тенденция за negliжиране нормите на обществен морал, незачитане нормите, които регулират реда и общественото спокойствие и по този начин всички тези компоненти в съвкупност водят до драматични резултати по транспорта. Замислям се за субективната страна на деянията, формите на вината и видовете вина, които се установяват от доказателствата по тези дела и имат решаващо значение за по-тежката наказуемост при стрепване на квалифициращи признаци, които обективират не само съзнаване, но и допускане на престъпните последици при нарушение правилата за движение от МПС от водачи при екстремно управление или при незнание или неумение за управление на автомобилите. Учили сме, че не строгостта на наказанието, а неговата неизменност има превантивна, възпираща и възпитаваща роля, но ще споделя с вас, че за мен и двата фактора са важни при транспортните престъпления особено. Само по този начин законодателството и съдебната практика ще решат проблемите, които в момента тревожат с болка не само пострадалите или техните наследници, но и обществото. По отношение на откритото писмо от Сдружение „Ангели на пътя“ се надявам Съдийската колегия да вземе отношение, защото ние дълбоко почитаме скръбта на хората, които

са загубили близките си, най-скъпото в резултат на пътно транспортни престъпления. От друга страна следва да отчетем, че Висшият съдебен съвет не е правораздавателен орган и че съдебната практика зависи изцяло от правораздавателните органи . Очаквам от колегите да чуем какви са трудностите и проблемите в практиката при актуалното законодателство. Благодаря на участниците в дискусиата и гостите, които ще предоставят своята гледна точка по темата.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря съдия Имова. Аз предлагам нашето заседание да протече като дадем първо думата на гостите да изкажат своите мнения, междувременно да представя и съдия Деница Вълкова, която е представител на съдиите, които на са обединени в професионални организации. Тя активно участва в работата на Съвета за партньорство. Съдия е във Върховния касационен съд – Наказателна колегия.

Давам думата на представителите на асоциациите, госпожо Русинова заповядайте.

ДИАНА РУСИНОВА: Благодаря ви за поканата. Аз осъзнавам важността на тази дискусия, защото ние като представители на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза имаме една тежка задача и тя е да се опитваме да поддържаме баланса на обществените отношения, там където институциите и организациите които са ангажирани по някакъв начин с тези обществени отношения по някога забравят за малкия човек на улицата. Лично аз и нашето Сдружение знаете ние сме били доста критични по отношение на работата на държавата като цяло, но тогава когато е имало справедливост ние не сме пропускали възможността да я отбележим, въпреки че сме се сдобивали с критики, коментари, давам ви пример: миналата година наградихме прокурори от Софийска районна прокуратура и Окръжна прокуратура – гр. София, по делото „Своге“, за усилията и за това Прокуратурата да разследва състоянието на пътната инфраструктура е много важен момент, който е свързан с установяването на пътно транспортното произшествие и прокурор Мими Куцкова от Софийска районна прокуратура, която успя да издейства с работата си 3 години „лишаване от свобода“ на Семерджиев за фалшивата шофьорска

книжка, между другото се оказа че е прецедент – никой не е получавал такава присъда. Така че ние оценяваме по достойнство усилията на институциите, тогава когато те си вършат работата и разбира се аз лично осъзнавам, че е много тънък баланса между това кога общественото желание надделява над здравата логика и над законите, има го и този елемент в нашата работа. Именно за това ние се опитваме да поддържаме този крехък баланс, от друга страна на нас ни се налага да работим и с Николай Попов – бащата на Сияна, налага ни се да работим и със Сдружение „Ангели на пътя“, защото това са едни хора които са опустошени от това което ги е сполетяло, те са загубили това за което всеки едни нормален човек живее – децата си, налага им се да търпят унижения като това в съдебна зала виновените или както те ги наричат „убийците“ на децата им да ги обиждат, имало е такива случаи, налага им се да търпят дълги процеси, да кажем три, шест, десет години да не получават справедливост – макар че каква справедливост може да има когато един пиян човек е убил детето ти - не можем по никакъв начин да говорим за справедливост или за някаква утеха за тези хора. Именно за това аз смятам, че обществените отношения са крехко нещо и трябва да намерим начин по който да комуникираме помежду си, защото пред нас излизат много предизвикателства, много пъти съм казвала, че моята работа като експерт се е провалила тогава когато прекрачим прага на съдебната зала и трябва да се съдим и трябва да направим така, че ние да не стигаме до прага на съдебната зала поне по отношение на пътно транспортните произшествия, защото прекрачим ли го този праг вече е късно, някой е умрял или по-лошото някой е останал инвалид до степен до която той не може да бъде повече пълноценен човек. Кое то ме връща на мисълта колко пълноценни хора са родителите загубили децата си при пътни инциденти, те са половин хора, повечето са с тежки заболявания не могат да приемат и преживеят и няма и как да го преживеят защото дайте да си дадем сметка – изпращате си днес детето на училище, изпращате го през прага на дома на вашия дом и някой ви се обажда в два на обяд и ви казва „ами съжаляваме вашето дете беше блъснато от пиян шофьор на пешеходна пътека“, за това аз казвам, че прекрачим ли прага на съдебната зала вече сме се провалили всички като общество. Аз

вярвам, че ние сме едно общество което заедно гради нещо, гради една справедливост в която всички да живеем по-добре, надявам се да е така. От друга страна аз виждам и много положителни неща в работата и на съда и на прокуратурата, аз и вчера казах дълбоко уважавам всеки един човек, който с чест, с достойнство мога да дам много примери за това изпълнява служебните си задължения и може да се гордее с това и може да се нарече прокурор в Република България или съдия в Република България, защото аз пак казвам има такива хора които наистина с много голямо достойнство изпълняват своите служебни задължения и за жалост трябва да поработим повече тези хора да се разбере кои са, да ги уважаваме и почитаме защото само те си знаят колко им е трудно, да разглеждат дела от убийство до разчленен човек при пътно транспортно произшествие това е много тежка работа, както и следователите, които са първите които отиват на място. Имахме един случай, младеж който шофира и решава да прави реклама на кола която ще продава, вдига се и сядат на мястото на шофьора и остава колата на система само да се движи, няма шофьор няма никой зад волана по софийския околоръстен път. Подадохме сигнал като Сдружение с нестопанска цел да Главна дирекция „Национална полиция“ оттам се стигна до обвинение за дребно хулиганство, съдът счете, че това далеч не е дребно хулиганство, върна делото на Софийска районна прокуратура и в момента е във фаза досъдебно производство и се надявам да влезне в съда за по-тежко и справедливо наказание и това е безупречен блестящ пример наистина за справедливост, защото този човек освен своя живот, застрашава живота на много други, софийски околоръстен път – южна дъга знаете колко е натоварена и там наистина ние оставаме с усещането, че да има справедливост, защото не е поредния сигнал прибран в някое чекмедже, тъй като нашия опит показва един такъв водач, той е хулиган - веднъж нарушил, втори път ще направи нещо дръзко и на третия път ще убие себе си или някой друг. И тези хора наистина трябва да бъдат наказани, трябва да усетят, че в тази държава има закони и най-висшето нещо това е живота и здравето на българските граждани, защото това е най-ценното това е капитала който ние не можем да си позволим да разхищаваме в условията на толкова много смърт. За съжаление

мога да говоря много, но няма до го направя и за изкуственото намаляване на жертвите на ПТП-та, с една методика на МВР, срещу която принципно ние сме против, тя е законна, те са я направили общо взето 50-60 човека на година се изваждат от статистиката и не се водят като пътно транспортни произшествия със загинали при ПТП. Така успяваме да поддържаме баланса и илюзията за намаляване на жертвите по нашите пътища горе-долу да се конкурираме за последното място с Румъния, също вярвам че това е доста сериозна дискусия редно ли е, тъй като ние сме малкото държави в Европа които го правят, редно ли е да вадим такива случай, става дума за случай както беше в Разград случая – пиете кафе на тротоара в кафенето, във вас се врязва автомобил, МВР имат методика с която изваждат това нещо от статистиката – двама души починаха. Да кажем ако има военна колона и ако някой се вреже в колоната защото станало му лошо или нещо друго – изваждат от статистиката, станало ви лошо – получили сте инфаркт вие умирате вследствие на инфаркт, но предизвиквате ПТП и умира някой друг, това не е в статистиката и това е въпрос на много широка дискусия дали е редно или не да бъде в статистиката и редно ли е да се вади или не. Съдия Имова беше абсолютно права, да, дързостта на някой хора стига до колосални размери като че ли нашето законодателство изоставя във възможността ние да ги накажем тези. Примера с певеца Коцето и сина на Стораро, абсолютно е гавра, подигравка с българското общество. Това е един автомобил в момента в който за секунди се разсееш, това е машина тя се чупи, с такива скорости по столични булеварди може да се предизвикат огромни поражения. Случая с Георги Фиков, ние работихме много с него, в момента той е изваден от улицата и не прави такива неща, този който дрифтеше на жълтите павета в центъра на София. Така че, пак казвам, аз вярвам в превенцията и превантивния характер, но в същото време вярвам и че скандалите които съпътстват съдебната система и прокуратурата, изпращат изключително негативни послания към българското общество и българското общество е силно обезверено и когато види един такъв скандал, майки които са се молили, които са се борили за справедливост няма да я получат, защото някой не е избрал Главен прокурор, някой не е направил нещо по системата, това са много

тежки проблеми и тези проблеми за съжаление всички ние ги усещаме на гърба си защото на нас ни се налага да живеем в реалния свят, на мен лично ми се налага тези майки да ги гледам в очите, на мен ще ми се наложи след месец да отида при едно 14-годишно дете, което загубило баща си при прикрито убийство под формата на ПТП и да му кажа „НЕ“ със всички усилия които положихме две години да възстановим това дело, да получи справедливост, не няма да получите, защото Главния прокурор е с изтекли правомощия и няма да можете да получите правосъдие. Аз не искам да се бъркам в това кой е Главен прокурор, не желая да взимам отношение изтекъл ли е мандата на единия или друг съдебен орган, но аз наистина призовавам за това като общество да функционираме нормално, за да може децата да растат с родителите си и родителите да си изпращат децата на училище, а не да ги погребват. Защото това е недопустимо и аз отправям адмирации до Николай Попов, който има силата и мъжеството да се бори въпреки тази трагедия която го унищожи, аз този човек съм го виждала преди и след и искам да ви кажа, че това е огромна трагедия и ние това трябва да спрем, това е наш обществен дълг. Моя, вашия и на всички останали, които сме навън и за това оставаме с протегната ръка каквото зависи от нас да го направим, за да може обикновения човек да се радва на децата си, на живота си. Благодаря ви.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря Ви госпожо Русинова. Разбираме напълно идеята която Вие представихте във Вашето изложение, както и целите на Вашата Асоциация. Никой не е застрахован от тези неблагоприятни последствия от неразумното поведение на водачите на моторни превозни средства, които не спазват Закона за движение по пътищата, тяхната дързост, чувството за безнаказаност и това, че при всички случаи те ще се укрият от последиците на наказателно правните норми. Работата на следователите, на прокурорите на съдиите също не е лека, те също са хора имат деца, имат семейства, родители. Всички сме потърпевши и от този бич на обществото. За това усилията трябва да бъдат еднопосочни както на гражданското общество, на гражданите, на хората така и на законодателната система на представителите на различни институции вярвайте ни, ние като

магистрати каквото зависи от нас го правим с усърдие. Да преминем към следващите гости, това са моите уважавани колеги от Софийска районна прокуратура. Моля, колеги заповядайте за вашето изложение по въпросите свързани с пътно транспортните произшествия, статистиката която имате за работата на районна прокуратура като към настоящия момент. Районна прокуратура – София е най-голямата прокуратура и запозната точно с тези проблеми които бяха представени от госпожа Русинова като не искам да омаловажавам работата и на останалите прокуратури, тъй като София не е България, този пътен травматизъм го виждаме по всички пътища на България. Заповядайте колега Коджаниколов.

ГЕОРГИ КОДЖАНИКОЛОВ: Благодаря госпожо Ангелова, в днешния доклад, който сме подготвили ще засегнем няколко въпроса които са от значение от нас като практикуващи. Първо бихме очертали проблеми които срещаме при разследването, нормативни недостатъци които считаме, че биха способствали за подобряване на работата в тази насока и бихме коментирали съдебна практика която се е установила след приемането на последните и най-значими изменения в законовата уредба касаещи общоопасните престъпления в частност транспортните. Разбира се имам предвид влезлите в сила август месец 2023 изменения, където беше предвидено такава възможност за отнемане на средството послужило за извършване на престъплението или МПС-то. Преди обаче да засегна всяка една от тези теми поотделно ми се струва важно да отбележа пред вас че в СРП наблюдаваме често статистически, че подобен тип прояви с времето не намаляват а напротив увеличават се, статистиката която сме подготвили е от м. август 2023г. до 16.10.2025г., тя показва, че по текстовете коментирани – т.е. МПС управлявано след употреба на алкохол, наркотици, причиняване на ПТП с телесна повреда или значителни имуществени вреди отново при управление на МПС и след употреба на забранени вещества е близо 3000, като статистиката показва, че по тези досъдебни производства приключилите от тях с внесен в съда акт, прокурорски окончателен – било то обвинителен или по споразумение, осъдените лица са над 98 %, подготвили сме статистика с конкретни цифри, ако представлява интерес разбира се ще бъде представено на вашето внимание. Въпреки тази висока

успеваемост , която можем да отчетем в работата по този тип дела не считаме, че тя води до крайния общественно полезен резултат а именно не висок брой осъдени лица а намаляване на броя на подобни производства – дела, въобще прояви които са в тази категория. Проблемите, които срещаме в нашата работа в разследването на този тип престъпления един от най-големите проблеми е забавянето при изследването на кръвни, биологични проби дадени след управление на моторно превозно средство. Експертите с които общуваме ежедневно споделят, че от тяхна гледна точка страдат от липса на кадрова обезпеченост, липса на достатъчно високи възнаграждения за експертите извършващи този тип специфични анализи и лесния преход на подобен тип специалист, кадър от лабораторията занимаваща се с такива изследвания към частен сектор за много по-високи възнаграждения, което практически блокира работата на тези лаборатории и ги оставя кадрово необезпечени. Друг проблем във всяка една от действащите към момента лаборатории има по един специализиран апарат, който може да се използва при изследването на тези проби, което означава, че при настъпила повреда или авария дейността на лабораторията може да се блокира с месеци. Друг много съществен въпрос, който някак остава назад, но се повдига регулярно и считаме напълно с основание от експертите, дали и трябва ли да се въведе така наречената таблица - какво имам предвид, кога следва да се приеме, че едно лице е с положителен резултат от изследване на негова кръвна проба? Когато е установено каквото и да е наличие на наркотично вещество в пробата или негов метаболит, или когато се установи в пробата наличие над научно обоснован концентрационен праг, фиксиран в съответна таблица. Този тип разграничителен критерии липсва в нашата уредба към момента и е въпрос, който експертите силно настояват да бъде въведено като изискване при доказването при подобни тип престъпления. На следващо място недостатък в уредбата намираме и по отношение на така наречения „дiazотен оксид“ или придобил популярност в обществото като „ райски газ“, действително тук проблемите са много. На първо място „райският газ“ не е разпознат като наркотично вещество у нас, това естествено не е изключителна уредба в много европейски страни. Също не се разпознава като

наркотично вещество и не е включен в забранителния списък, но този факт не следва да възпрепятства възможността шофьорите да бъдат тествани за употреба на „райски газ“, защото ефектът му е аналогичен като наркотични вещества. Действително „райският газ“ се елиминира бързо от организма, в рамките на около 40 – 50 минути до 1 час след употребата му, което е допълнителна трудност при установяване и доказване. Но следва да се посочат добри практики на ниво Европейски съюз, както и в Канада и в Щатите, където съществуват технически средства, които са утвърдени и доказали своята годност, които дават възможност непосредствено след започване на съответната проверка да бъде изследван издишан въздух от водача, чрез който да бъде възможно изолирането на проба и доказването на наличие на „райски газ“ в издишания въздух. Това разбира се предполага системен законодателен подход имам предвид, че ако се върви в тази посока нещо което ние в Районна прокуратура и от името на Асоциацията на прокурорите в България, считаме за нужно да се въведе изменения в закона което да инкриминира шофирането и управлението на МПС, след употребата на „райски газ“, което само по себе си не би се решило с една законова поправка на ниво Наказателен кодекс, но в множество други нормативни актове в т.ч. Наредба 1 от 2017 година.

ДИАНА РУСИНОВА: Много важна тема повдигате. В момента има законопроект внесен в Народното събрание, в този законопроект за съжаление се опитва да превърне „райския газ“ в абсолютно забранено вещество, разбира се Асоциацията на сладкарите-нормално подскачат, защото това за тях е нужно, за да си произвеждат продукцията. Освен че ще превърне „райския газ“ в абсолютно забранено вещество, ако вие купите един кашон за да си направите торти в сладкарницата се превръщате в разпространител, а в същото време законопроекта изобщо не третира забрана за управлението на моторно превозно средство след употребата на този райски газ. Това което ние ще внесем като предложение до всички парламентарни представители / ние имаме право на това като НПО/ и надявам се и вие да помислите върху него, първо да превърнем райския газ в акцизна стока, за да може да се контролира – от къде влиза, кой го внася, за какво го продава,

номериране на флаконите на райския газ да е ясно – този райски газ с този акциз, продал го е този и на кой, пълна забрана за употребата му на деца под 18 години и забрана за употребата му на вещество като наркотик, но категорично ние се противопоставяме за тоталната забрана да се внася в България, защото всички знаете това ще подхрани сивия сектор, контрабандата – те пак ще го внасят, но нелегално. Така че ние ще внесем и ако приемете ние ще ви изпратим нашите предложения, защото за мен е безсмислено да не го забраняваме за употреба при шофиране. Благодаря.

ГЕОРГИ КОДЖАНИКОЛОВ: Благодаря Ви, ще взема повод от вашите думи. Действително от експертния съвет към Асоциацията на прокурорите следим законодателните инициативи в тази насока и намираме настоящите обсъждания по невлезлия към момента обсъждан на ниво парламентарни комисии законопроект, който третира нормата на чл. 155 от НК като палиетивни мерки, които не биха довели до решаване на проблема ще се солидализирам напълно с казаното от Вас, че райският газ има и своето положително приложение в индустрията и не само хранително-вкусовата, но и във фармацията. Така че е необходимо да се постигне баланс който да постави като приоритет обществените отношения охраняващи транспортната безопасност или здравето на подрастващите при обикновената му употреба извън случаите на управление на МПС, но да не се загърбва необходимостта от това да бъдат запазени интересите на търговците които упражняват законова дейност чрез използване на райски газ, в този смисъл пак се връщам на казаното по-рано, че са необходими не просто промени на парче, а пакетни законови мерки, които да обхванат множество нормативни актове не само Наказателния кодекс и не само един текст в него. Напълно съм съгласен с вас, че част от решението на проблема е да се създаде механизъм по който да бъде проследена веригата на доставки, кой търгува за каква цел търгува, кой получава как го получава. В момента има такъв текст в Закона за храните, който казва че използването на райски газ в помещенията за производство на хранителни продукти е не административно нарушение което пък от своя страна е предвидено от Закона за здравето, но не е достатъчно ясно, създава вакуум и проблемно остава за практиката но считаме че ние също от

Асоциацията имаме готовност да обсъдим законови промени, пакетни такива сме подготвили, които ще предложим на останалите заинтересовани на публична дискусия, защото не смятаме че нашите решения трябва да са единствено валидни, напротив считаме, че въпроса е наболял и трябва да бъде решен по възможно най – добрия начин при събиране на всички съществуващи валидни адекватни мнения по въпроса. На последно място и с това ще завърша по темата за райския газ, юни месец 2025 година излезе изследване на Националния център по общественото здраве и анализи, който в обобщен вид казва, че почти всеки втори подрастващ или студент е употребявал райски газ, това са статистики които аз лично като гражданин, като родител намирам за силно притеснително, като прокурор също и считам, че трябва да бъдат адресирани по най – правилния начин, тук е подходяща трибуна да се повдига този въпрос като също апелираме за по-обхватна регулаторна дейност която да обхване всички спектри на този проблем, не просто променяме един текст, един закон и въпросът е решен, защото интересите които се засягат са многопластови има много участници и субекти. Толкова за райския газ, в практиката срещаме сериозни затруднения, които са свързани с недостатъчна прецизна законодателна техника при формулирането на уредбата. Като по този въпрос колегата Стойков ще вземе отношение, той се занимаваше в детайли с него.

НИКОЛАЙ СТОЙКОВ: Проблемите които се срещат са няколко, на първо място искам да спомена и да кажа няколко думи за въздействието на наркотичните вещества а също така и за управление с концентрацията алкохол в кръвта над 1,2 като тенденция за тези престъпления не само се увеличава, но са много повече и по статистика на СРП но и във всички останали области в държавата пред обстоятелството, че за да бъде установено лицето управлявало под въздействие на каквото и да било е необходимо да бъде извършена проверка. Което довежда на мисълта, че тези престъпления са много повече от колкото ние можем да установим и да осъществим каквато и да е била превенция от правоохранителните органи. Изключително сме благодарни на НПО-та, тъй като дава публичност на тези видове престъпления, тъй като това е както ние считаме един от начините по които може

да въздействат на психиката на всички хора с цел превенции и дори прекратяване като цяло на подобен тип дейност. Както е известно и от Асоциацията на прокурорите, както и от страна на Висш съдебен съвет се осъществява доста усилена политика с цел въздействие върху младите хора с цел да подобрят тяхното отношение, тяхното виждане към живота, спазване на нормите и изграждането на техните по-високи нравствени качества, за да бъдат по – ползотворни в обществото. Като някои от проблемите които срещаме в практиката на кратко ще спомена за начина по който законодателят е изписал разпоредбата на чл. 343б, ал. 5 от НК, което е било доста голям обект на обсъждане от Конституционния съд – решение № 8 от 17.07.2025г., че е налице лоша законодателна техника, която обаче довежда до случаи с проблеми в съдебната практика особено когато става въпрос за случаи с МПС което не е собственост на лицето което управлява, тъй като в този случай трябва да бъде наложено съответно неговата равностойност като допълнителна санкция над лицето като в някои случаи след приключване на производството съда се произнася със съдебно определение на основание чл. 306 , ал.1, т. 4 от НПК, която пише че в такива случаи с допълнително определение съда може да се произнесе за веществени доказателства или на разноски. Проблемата стига до там, няма да навлизам в детайли защо МПС-то в този вид престъпление не е средство на престъплението, тъй като / тук всички сме колеги – юристи и им е пределно ясно / защо МПС-то не е средство а предмет на престъпление, но се случва именно неконкретизирането на това в съответната разпоредба било то заради бързина или недоглеждане, в някои случаи някои състави произнасят грешното основание на т. 4 от чл. 306, а трябва да го правят на т.1, което в нея изрично има препращане към разпоредбата на чл. 53 от НК, който в случая е предмет на престъпление. И в тази насока ние считаме, че с оглед коректност и с цел преодоляване на тези проблеми - някои колеги срещат в своята практика, това са основания за обжалване определенията на съда за отнемането на МПС-то на основание че адвокатите искат да докажат, че то не е средство на престъплението както всъщност е в самата разпоредба и според нас би било по- коректно да звучи като предметът на престъплението в тази разпоредба се отнема в полза

на държавата а при неговата липса се налага неговата равностойност. В този случай ще намалеят случай в които се обжалват определения както и в някои случай и грешките които се случват в дадените производства. Колкото до проблемите които срещаме в практиката, колегата Коджаниколов посочи, че е свързано със забавянето с изготвянето на експертизите други проблеми които аз лично съм забелязал с оглед четена практика е внасянето на обвинителни актове свързани с управлението на МПС, след употребата на аналог на наркотични вещества. Проблемът в тези производства се среща с това, че както е известно не всички наркотични вещества или всички упойващи вещества да бъдат по-конкретен са вписани в списъка на Наредбата за наркотичните вещества, това е така защото както ви е известно всеки може , ако има необходимите знания по химия да създаде дадено вещество което не е включено като наркотик, но има същите въздействия които има аналогът и се е случвало в практиката лицето да бъде оправдано поради съображението, че липсва субективна страна на деянието, а именно след обстоятелството, че даденото вещество не е включено в списъка той не знае, че управлява под въздействие на наркотично вещество. Дори да се приеме в дадена ситуация , че това не е голям проблем особено когато е настъпило ПТП след употребата на аналогово наркотично вещество, това би било създавало големи проблеми и именно тук според мен лично и колегата Коджаниколов това в законът е пределно ясно и в допълнителните разпоредби в Закона за наркотични вещества ясно казва, че аналогът не е включен в съответния списък, което няма как да стане, тъй като това могат да бъдат многобройни вещества, така наречените дизайнерски дроги. Необходимостта от доказването обективната страна до голяма степен е свързано с експертизата, която се назначава в рамките на 24 часа след приемането на наркотичното вещество ясно може да докаже в кръвта на даденото лице има вещество което да наподобява химичната структура и въздействие на определен вид наркотично вещество което е включено в списъка. Пример бих дал с хикса хидроканабиол, който към началото на годината беше аналог, вследствие на което мисля че няколко месеца по-късно – юни месец беше включен към списъка на наркотични веществата. Което ясно

показва, че всъщност наистина има същото въздействие което има и канабис. За другите неща колегата Коджаниколов доста обстойно изложи пред вас и ви благодаря за отделеното внимание.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря Ви колега Стойков, както и на Вас колега Коджаниколов. Моля за дискусия по поставената тема. Чухме гостите, прокурорите от Районна прокуратура изложиха своето виждане както и проблемите които срещат в работата по разследването и доказването на този тип престъпления. Добре прозвуча за мен като прокурор от Върховна прокуратура факта който изнесоха, че лицата които са дадени на съд 98% от тях имат осъдителни присъди, което показва качествена работа в процеса на доказване, друг е въпроса че има несъвършенства в законодателството което рефлектира в по-нататъшния ход, както на доказване, така и на осъждане и получаване на справедливи наказания на извършителите на пътно транспортни произшествия а тук вече това оказва негативно влияние в общественото мнение относно факта, че хората намират причина в работата на правораздавателните органи и за това че определени лица извършители на престъпления не са осъдени справедливо. За това е и работата на нашият Съвет за партньорство, който се цели да се съберат данни и изказвания от практикуващите юристи и да бъдем полезни както за решаване на тези проблеми до съобразно компетенциите които имаме. Моля колегата от следствието да се включи.

СТОЯН ИВАНОВ: Казвам се Стоян Иванов, следовател съм към Окръжна прокуратура гр. Бургас и съм член на Управителния съвет на Камарата на следователите. От 1999 година се занимавам с разследване на пътно транспортни произшествия и това което исках да ви кажа за темата която сме застъпили е твърде широка и за това няма да акцентирам прекалено на конкретиката. Искам да кажа, че съм забелязал от години, че по принцип се опитват правоотношенията които са сложни и конфликтни и даването на въпроси такива се решават с прости решения които обикновено са грешни. Решенията са законодателни и организационни методи, и това което забелязвам при последните промени от Държавен вестник бр. 61/2025 година, за мен са повече от незадоволителни,

нарушаване на принципа санкциите да съответстват на обществеността на деянието. Причиняването на телесна повреда или смърт без да е използвано моторно превозно средство в някои случаи е по-леко наказуемо, отколкото когато е използвано такова при утежняващи обстоятелства. Тоест ние тук сме изправени пред хипотезата да имаме законодателство което за мен е крайно неподходящо. Законодателството мога да го характеризирам с това добри намерения – незадоволителни резултати. Що се отнася до съдебната практика, това води единствено до увеличаване на фактите, които подлежат на доказване, до увеличаване на разумния срок и до влизане в сила на присъдите. Организационните мерки, за мен най-важно. Освен законодателни, трябва да бъдат въведени организационни мерки те са свързани най-вече с превенцията, за да не бъдат извършвани такива общественостни деяния. Да твърдим, че е проблем да закупят още няколко томографи и да бъдат назначени няколко експерта не мисля че е съществен проблем и това бързо би довело до промяна и взимането на решения. Другото което искам да допълня е успяемостта, какво означава успяемост 98% по тези дела, за мен това не означава добра работа. В Европейския съюз успяемостта по наказателни дела върви между 25 и 35 %, ние се хвалим с 98% нагоре, това не означава добра успяемост и добра работа. Това означава презастраховка, това означава че прокурорите имат някакви задръжки да внасят определени дела, които пък могат да приключат с влезли в сила присъди. 98 – 99%, това е някаква цифра, която не може да бъде критерии за добра работа на прокуратурата.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря колега. От Районна прокуратура искате ли да отговорите на поставените въпроси?

ГЕОРГИ КОДЖАНИКОЛОВ: За посочената статистика от 98%, ние не споменавахме за цялостния успех на СРП и за всички внесени обвинителни актове, ние говорехме конкретно за престъпленията по транспорта. Кое от доста голяма степен е особено вследствие на по-лесния начин за доказване на тези престъпления, считаме е съдебната статистика е доста акуратна и актуална във връзка с поставения проблем. И пак искам да подчертая, говорим само и

единствено за 343Б или за транспортните престъпления, а не за всичките престъпления в НК.

СТОЯН ИВАНОВ: Добре, аз няма да допълвам нищо друго. Всяка година както знаете се прави анализ на работата на прокуратурата. Ние се превръщаме в един регистратори на вашите актове. Както искате така го тълкувайте, за мен това е проблем. Проблем е и законодателството но това е много дълга тема. Поне двадесет неща успях в прочита на новите промени за престъпленията по транспорта да забележа, които за мен са крайно неподходящи.

Ако тръгнем да ги обсъждаме това е съвсем друга тема, това което мен лично ме безпокои, ние тук се опитваме да дискутираме най-вероятно и да предложим и решения, които да бъдат законодателни, а те не водят до някаква ефективност в превенцията за тези обществено опасни деяния. А тя е чисто организационна. Повече експерти, търсене на отговорност при така наречените деяния, които поставят в опасност – за некачествени ремонти за работници и служители по транспорта които нарушават експлоатацията, за пътищата и съоръженията. Това за мен са основните факти за по-добро регулиране на обществените отношения. Благодаря Ви.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря колега за вашето изказване, в дискусиата предлагам да се включи г-жа Русинова. Заповядайте.

ДИАНА РУСИНОВА: Аз по две теми ще се включа. На първо място от последните изменения в Закона за движение по пътищата които предвиждат санкция дори за 5 километра превишение на скоростта, лично аз като човек занимаващ се малко над 10 години с проблемите за безопасността на движението по пътищата няма как да не подкрепя такава мярка и ще ви обясня защо. В населено място когато блъснете човек със скорост 30 км. в час, пешеходец, той има шанс да оцелее. Когато блъснете човек със скорост 50 км/час той няма никакъв шанс да оцелее, или ако оцелее ще бъде някакъв невероятен късметлия. Това е физика, така че идеята е на тези промени в закона е до голяма степен да принудим водачите да намалят скоростта и да движат в границите на нормалното. Излезте на един булевард като Ботевградско шосе, където една кола се врязва в дърво и се раздели на две, където ограничението е 70 км/ч., защото е втори клас градски булевард от второстепенната улична

мрежа и да анализираме този шофьор с колко километра в час е карал, не е с 120 км. както се ширеше, че е бил карал със 120 км., много е над тази скорост, в близост до спирката. Така че битката ни не е ние на всяка цена да санкционираме, а да ги накараме да намалят скоростта и да разберат защо я намаляват и като нашите методи и кампании и всякакви други не дават резултат, тогава трябва да стигнем до наказанието и дано това накара тези хора да спазват правилата. По отношение на инфраструктурата, за 2023г. и 2024г., когато прокуратурата имаше още възможностите за надзор за законност - инструмент, който не съществува на практика в момента ние сме подали над 400 сигнала до прокуратурата които до голяма степен след намесата ѝ по надзор за законност е имало някакъв резултат и някой е бил принуден ремонта на ремонта да си го направи най-после качествено или да се оправят пътните знаци или да оправят пътната маркировка. Обаче този инструмент уви в момента не съществува, това което говорех за политизирането на тези институции. Когато излезе делото за „Патриарха“, където говорим за случаи в който община си позволява да прави нова организация на движението, без проект да изработва проект 20 дена след като е реализирала това което е направила. Тогава ние нямахме избор, освен да се обърнем към съда, защото и да се обърнем към прокуратурата тя няма какво да направи. И ние тогава осъдихме общината първо през АССГ, после беше потвърдено решението от тричленен състав на ВАС, просто защото няма инструменти. Така че хубаво е да повдигнем въпроса по отношение на инфраструктурата ни към кого да се обърнем, нали идеята е да не стигаме до кражба или до некачествен ремонт, идеята е в рамките на някакви правомощия на някоя институция превантивно да накараме фирмата изпълнител, институцията, община или АПИ да си свършат работата. Да, инфраструктурата е много съществена, не случайно ЕС създаде системата „безопасна система“, която акцентира 50% върху да изградим система която е щадяща към грешките на водача. Така че много е сериозен проблема с липсващия инструмент по надзор за закона, ако се обърнем към съда, за да съдим някое едно дело може да продължи 2 или 3 години, то ремонта ще е приключил ще е забравен и т. н. Това за мен е много голям проблем. Благодаря.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря ви г-жо Русинова, и за констатацията. Факт е че всички опити за ограничаването правомощията на прокуратурата от законодателя не водят до никакъв положителен ефект, напротив виждаме и в най-болезнената тема на обществото, а именно войната по пътищата тези ограничения в правомощията за надзор за законност се усещат до голяма степен. Съдия Имова има желание да се включи в дискусията. Заповядайте.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Да, подкрепям казаното от колегите и от г-жа Русинова. Искам да споделя уместността от последните законодателни промени с Държавен вестник бр. 61/2025г., в частта им, в която се въведоха квалифициращи обстоятелства в квалифицирани състави както по отношение на умишлените престъпления по транспорта по чл. 342 от НК, така и по отношение на непредпазливите по чл. 343 от НК с модифициране на някои от признаците на извършване деянието с оглед степента на обществена опасност на деянията, формата на вината също. Например – размера на превишената скорост. Ако деянието е извършено в пияно състояние, след употреба на наркотични вещества или техни аналози, или от него е настъпила телесна повреда или смърт на повече от едно лице, или деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал, без да има необходимата правоспособност, когато такава се изисква по закон, както и след превишаване на разрешената скорост в населено място, ако деянието е извършено след преминаване на червен сигнал на светофарната уредба, или на пешеходна пътека , съответно-предвидени са тежки наказания. Примерно, при превишението на скоростта до 20 километра, това се отнася за непредпазливите деяния, но при превишаване на скоростта с повече от 50 км., този признак е включен в състава за умишлените престъпления по транспорта. Дълго време практиката пренебрегваше умишлените престъпления против транспорта с идеята, че те се осъществяват само при престъпна самонадеяност или небрежност. За съжаление обществените отношения показват в днешно време че изключително много са усложнени фактическите обстоятелства, които се изразяват в наслагване на съставомерни признаци, обективиращи деянията и съставомерните им последици,

извършени, респ. причинени при евентуален умисъл, а защо не – някои от тях при пряк алтернативен умисъл. Както изброих в началото на изказването си, причина за високата обществена опасност на квалифициращите признаци от обективна и субективна страна са бързите коли, високите технологии, недопустима симбиоза между водачи и длъжностни лица, от които зависи признаването на правоспособност, корупционни практики от длъжностни лица във връзка с поддържането на пътната инфраструктура, профила на водачите при които възрастта се снижава до степен на границата на непълнолетие с неумение да управляват, снижени морални ценности, които инспирират нарушаване на обществения ред с чувството за безнаказаност. Всичко това е отчетено от законодателя при въвеждането на квалифициращите признаци в чл. 342, ал.4 и в чл. 343, ал.3 от НК и аз считам, че това са уместни законодателни промени, които предвиждат по-тежко наказуеми състави и за умишлените, и за непредпазливите престъпления по транспорта. Колегата следовател каза, че е много трудно да се докаже евентуалния умисъл. Аз се изкушавам да кажа, че евентуалният умисъл би бил много по-лесно доказуем при фактически обстоятелства, при които деецът преследвайки друга цел, съзнава че нарушава правилата за движение, без да иска да причини ПТП с престъпни от това последици, но се съгласява с настъпването им. Пример: употреба на алкохол, пияно или дрогирано състояние, тоест водачът, преди да седне зад волана, съзнателно е употребявал алкохол, или се е дрогирал, което е довело до съзнателно снижаване на неговите интелектуални и волеви способности, както и психомоторните му реакции при управлението на автомобила, но продължава с противоправното си поведение - преминаване на червен светофар, през пешеходна пътека с пешеходци, кара с превишена скорост и преминава на червен светофар при спрели МПС-та на червен светофар – това дори граничи с алтернативен пряк умисъл. Защото деецът съзнава и да кажем, при евентуалния умисъл не иска настъпването на общественоопасните последици, но целейки бързото преминаване през кръстовище, защото например изпуска самолет, той пренебрегва правилата за движение при управлението на МПС, пътните знаци, другите участници в движението, тоест

отнася се безразлично или се съгласява с това, че може да убие човек на пътя, преминавайки на червен светофар или на пешеходна пътека, по която минават пешеходци, без да се съобразява с това има ли ги, няма ли ги там. А тези драстични случаи се увеличават в практиката. Следователно практиката трябва да се насочи към по-внимателно изследване на механизмите на този вид деяния и да бъдат прецизирани субективните състави на тези престъпления с правилно установяване формите на вината, защото е различна наказуемостта при небрежност или престъпна самонадеяност, друго е, когато законът защитава обществените отношения, които са тежко увредени при умишлените форми на пътнотранспортни произшествия. Трябва да се помисли както от разследващите органи и прокурорите, които ръководят досъдебната фаза на процеса, така и съдът да прецизират определящите обстоятелствата относно формите на вината, защото те действат не само с оглед наказването на конкретните дейци спрямо тежестта на деянието но имат огромно значение за възмездяване на жертвите с необходимата адекватност и справедливост. Действително предвидените наказания са тежки, даже се предвижда доживотен затвор и при непредпазливите, и при умишлените транспортни престъпления. Тук вече също е въпрос на съдебна практика дали ще се стигне (особено при непредпазливите) до такава тежка мярка. Но при високата динамика на тежките транспортни престъпления защитата на обществените отношения, регулиращи безопасността на движението при управлението на МПС, налага една не само по-строга законодателна политика от страна на легислатурата, но и от страна на правоприлагащите органи.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря!

СТОЯН ИВАНОВ: Искам нещо да допълня.

Съгласен съм се всичко това, което казахте, само че с последните промени обстоятелствата, които един съд може да приеме за доказани и които да обосноват евентуален умишъл, те са вече заложили в 343, ал. 3 – употребата на наркотични вещества, превишаването на скорост, управлението без необходимата правоспособност, превишаване нормите на скорост – всичко това оттук нататък съдът ще приеме, че са квалифициращи обстоятелства за непредпазливо деяние. Аз не виждам как за в

бъдеще съдебната практика ще бъде променена в посока да се приемат повечето от деянията за извършени при евентуален умисъл. Точно обратното – с вкарването на толкова много квалифициращи обстоятелства в 343, ал. 3 в огромната си част деянията биха били приемани като непредпазливи – това първо.

И второ, изобщо не се отчитат други неща, като например употребата на наркотични вещества или техни аналози – това е огромен проблем. Всяко наркотично вещество въздейства по различен начин на организма. Има такива, които се употребяват седмици преди един водач да употребява например марихуана. Други, като например бензодиазепините, при използването им даже средството се съсредоточава, вместо да се разсее. Това е масово например при хората, които страдат от определени леки психологически или психиатрични проблеми – депресии и неврози. За мен това е също много, как да Ви кажа, неподходящи промени, които трябва да намерят своето решение, защото не може да се отчита и какво е въздействието от употребата на съответното наркотично вещество в организма. Това исках да кажа.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря Ви, колега!

Сега давам думата на съдия Вълкова като представител на съдийската общност и съдия във Върховния касационен съд. Заповядайте!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Благодаря на г-жа Ангелова за предоставената възможност да говоря. Благодаря и на г-жа Имова, че избра тази тема, която, естествено, от дълги години вълнува нас, съдиите, не просто като правоприлагащи органи, а повечето от нас са и родители, и жертви на такива престъпления.

Неслучайно ес говори тук за война на пътищата. Аз лично, че това е най-кървавият и най-продължителният конфликт в съвременна България – далеч, далеч над обикновен пътнотранспортен проблем. И по-лошото, по-страшното, по-драматичното е, че тази война няма фронтова линия.

Няма да говоря за мащабите. Всичко, което се каза за вредното въздействие на престъпленията по транспорта и това, че те са резултатни престъпления, е вярно.

Искам да благодаря и на госпожа Русинова за конструктивния тон, за набелязаните проблеми, по които аз ще се опитам да взема

кратко отношение и да кажа, че според мен това е начинът неправителственият сектор да обсъжда с експертите проблеми, за да се срещнат в хода на диалога на позициите и да се разберат проблемите, за да се начертаят ползотворните мерки.

Оценявам Вашето признание за част от колегите, че си вършат добросъвестно и професионално работата – далеч отвъд тона, с който в откритото писмо се поиска оставката на председателя на Върховния касационен съд. Цитирам: „Всички съдии да съблекат тогите!“, нямаме съвест, нямаме морал и т.н. С такива комуникации в медиите не може да се гради държавност, не може да се преодолее общественият дефицит – усещането на обществото, че няма справедливост. Да не говорим, че в част от това писмо лично на мен като практик ми се стори, че не се познават добре законите или се правят някакви внушения, които са на ръба на правомощията на съдиите.

Но нека да не звуча като обиден съдия, защото аз лично не съм персонално спомената или засегната, въпреки че съм разглеждала, да не кажа хиляди, стотици дела за престъпления по транспорта, откакто съм съдия – не във ВКС, а в системата – от най-ниското ниво, без да съм пропуснала нито едно, тоест била съм и в съдебни следствени действия, имам непосредствени впечатления сега и като контролен орган върху съдебната практика на съдиите от цялата страна в какво точно се изразяват проблемите и какво да направим така, щото обществото да погледне малко по-обективно върху резултатите от нашата работа и върху усилията, които полагаме.

На първо място - и най-същественият проблем, за който ще подкрепя колегите, това е доказването. Доказването на тези обвинения произтича основно от факта, че за разлика от други наказателни дела, това са делата, по които аз лично не съм срещала такова дело в моята практика – да няма експертизи. И там, където има много сериозни спорове, които произтичат от процесуалната позиция на обвиняемия или заподозрения, разследващият орган още в досъдебната фаза трябва да прецени да гледа хоризонта на развитие на разследването и вместо да се ограничава до една автотехническа експертиза, изначално да комплексна експертиза, с участие на друг кръг експерти, които да

съобразят и медицинските показатели. Това не се случва. Не се случва винаги да имаме толкова сериозно аргументирана експертиза, че тя да не ни дава основания за назначаване на повторни или допълнителни експертизи. Така че тук изцяло се присъединявам към вече изказаните мнения държавата, неправителствените организации, най-вече Министерството на правосъдието, което впрочем последната година е доста активно по отношение на концентриране на усилия за повишаване експертизата на вещите лица, които работят по тези въпроси, но ние имаме много сериозни проблеми с вещите лица. Ако досега се говореше, че не можем да ги открием или не можем да ги вместим в графика на съответния съдебен състав, защото те са изключително натоварени, и това се преодоля с приложението на видеоконферентните връзки, проблемът е с аргументирането на техните изводи.

Последни примери от последните няколко години:

Все повече вещите лица правят компютърни симулации с т.нар. версия на Virtual Crash, която, освен че има версии за Америка, има версии и за Европа. Тя работи изцяло с изкуствен интелект. Вече има конкретни проблеми в практиката с доказване по този начин, които станаха повод и за дело в Европейския съюз – по спомен С-245 от тази година, очакваме решение по това дело. Макар да е образувано по преюдициално запитване на съдия от Софийски районен съд по гражданско дело по спор между две застрахователни дружества, но там проблемът е точно поставен за резултата от автотехническата експертиза и може ли той да се ползва, защото е ползван такъв продукт. Сега, дали той е достатъчно убедителен, е друг въпрос, но ми направи впечатление, че по няколко такива експертизи вещите лица казват – не можем да отговорим на този въпрос, защото при огледа не са ни събрани обективни данни и ги изброяват като на каталог. Тоест предлагам Ви, набелязвайки проблема, още в досъдебното производство, когато се събират т.нар. „горещи следи“, ами, запознайте с вещите лица и с това, което те идентифицират като дефицити в обективните находки, и ако трябва, направете един образец, по който разследващият орган – било той разследващ полицаи или следовател, без значение, да знае какво точно трябва да маркира в

този огледен протокол. Нека тези огледни протоколи не се пишат на ръка и нечетливо за нас, съдиите, а да се правят или с надлежни преписи, или четливо да се пишат. Разбирам, че в 3 ч. през нощта трудно ще бъде на разследващия орган да направи най-прецизния текст, но пък се съгласете, че когато започнат оспорваният ав съдебното следствие, ние трябва да прочетем какво пише в този огледен протокол, а той много често е нечетлив.

И много, много други проблеми мога да маркирам от практиката, няма да ни стигне тук денят. Но в крайна сметка проблемът с бавното правосъдие по тези дела опира до назначаване на повторни допълнителни, т.нар. арбитражни, експертизи, които пък са резултат от това, че неправилна е стратегията на разследващия орган от самото начало, непълен е огледният протокол и тази непълнота, ако ние можем да запазим производството, назначавайки една експертиза и да се доберем до някакви отговори, които да ни позволят да разкрием обективната истина, съгласете се, че дефицитите на този оглед не могат да бъдат преодолен след една, две или три години, когато се развива съдебният контрол и произнасяне.

Така че аз ще спра дотук с експертизите, но има световен международен пример, ако трябва и държавата не може да обучи всички вещи лица, които са в списъка по чл. 401 от Закона за съдебната власт, работещи в тази област, да обучи 10 експерти, ама така да ги обучи, че техните обстоятелствени части на заключенията, които изготвят, да не ни дават основание – първо, да не дават основание на страните да поставят спорни въпроси, най-вече от страна на защитата, и второ, съдът да няма основание да назначава повторни и допълнителни експертизи, с които се прочухме.

Това е по въпроса за доказването. Всъщност още една скоба, ако ми позволите, за доказването. Много често причина за назначаване на допълнителни и повторни експертизи – ерго за забавяне на производството, е това, че разследващият орган не си е направил труда да разграничи ясно кои от събраните доказателствени материали имат доказателствена стойности и кои нямат. Не може да дадеш на експерт да прави заключение освен по огледния протокол и по сведения от обвиняемия, които е дал в

извънпроцесуална форма. Това е абсурдно! Разпитан като свидетел, дават тези данни на експерта да ги анализира паралелно с останалите обективни находки и в един момент идва при нас производството или в първоинстанционния съд, абсолютно закономерно възражение на защитата, че не са ползвани годни доказателствени материали, и процесът се рестартира. А този старт струва пари, струва напрежение, струва време, от което никой няма полза. Затова мога да говоря много-много дълго по въпроса, но това са нещата, които съм маркирала и които според мен злепоставят срочността на наказателното производство, да речем.

По отношение на имиджа на съда. Аз пак казвам – нека да не звучи като обиден съдия, но все пак има неща, които на мен ми правят впечатление, защото аз съм посветила почти 30 години от живота си да разглеждам срочно и твърдя, че съм от „срочните“ съдии и по инстанционен контрол също имам самочувствие, че съм показвала показатели, но във връзка с чл. 2 от НК поне още една – две години съдът ще носи тежестта на това, че трябва да прилага по-благоприятния закон. И ако Вие и медиите, и политиците комуникирате – ето сега ние променихме преди една година закона, обаче мина още една година и съдът продължава да налага по-леките наказания, това е заради чл. 2. Просто когато се комуникират резултатите от съдебното производство, моля да обръщате внимание и на тези разпоредби, които изключват възможността подсъдимият да бъде наказан по-строго, тоест строго от гледна точка на действащия в момента закон, защото той, като не е благоприятен, ние нямаме право да го приложим. Държа да отбележа, че това не е произвол на българския законодател – това е международен стандарт.

По-нататък – какво друго ми прави впечатление за обратната връзка, която се получава от наблюдението на журналисти и неправителствени организации спрямо обществото, което получава информация повече от съдебните актове, отколкото от журналистическите материали. Ами, неслучайно публичността на съдебните заседания е основен принцип в наказателния процес и вместо само по делото „Семерджиев“ и още десетина такива дела да има публика, аз апелирам към неправителствения сектор, ако не може всяка организация да си излъчи представител, нека да има

някакъв диалог между Вас по всяко дело, или почти всяко, а не само по тези шумни дела, да дойде и да види какви са проблемите на доказването, да чуе възраженията на защитата и да комуникира резултата под форма на влязъл в сила съдебен акт – защо е такъв, и да има наистина обективност в това, което се случва.

Аз твърдя, че няма орган в държавата, която да работи по-публично от съда! Няма такъв орган – нито в лицето на прокуратурата, нито в лицето на следствените органи, нито дори в лицето на парламента, който само в пленарен състав работи публично. Само ние работим публично! Тоест в заседанията може да присъства всеки. Публика обаче в заседанията няма освен страните, някои експерти и евентуално малък кръг от близки на пострадалите. Това не е достатъчно обществото да получи обективна информация какво се случва в съдебните процеси. Аз следя много Ваши медийни изяви – Вие сте изключителен експерт и наистина конструктивно може да върнете информация от Ваш експерт, който е бил непосредствено в залата като публика, защо така се е случило. Уверявам Ви, проблемът не е в недобросъвестност, некомпетентност или мързела на съда! Изразявам се за грубия израз, но Ви уверявам, че това не е така!

Понеже изключително много се спекулира с правомощията на главния прокурор, аз лично не съм наблюдавала нито едно досъдебно производство (има предвид по реда на съдебния контрол, защото не съм била никога прокурор, за да бъде наблюдаващ), в което главният прокурор да е извършил пряко разследване. Единственото касателство, което съм наблюдавала, са постановленията му за промяна на присъствеността – от разследващ орган на Национална следствена служба. Без да смесваме производствата по възобновяване и вече двата акта, които се комуникираха на нашето ръководство – че отказват да образуват такива дела поради невъзможността да упражняват правомощия след 21 юли тази година, въпросът, който може да се постави, за да тръгне отначало един процес, защото прозират някакви внушения в медиите – че ще рестартираме процесите, че няма да зачетем разследването, е дали при евентуално постановено преместване на присъствеността това ще доведе до негодност на всички събрани доказателства. Поправете ме, ако

греша, но главният прокурор изземва обичайно (да не кажа в почти всеки един случай) компетентност на разследващ орган в лицето на разследващ полицаи и го дава на следовател, а не обратно. Ние да приемем, че това е съществено процесуално нарушение, като тук не ангажирам никого от Наказателната колегия, това е само мое мнение, опитвам се да ориентирам собствената си практика, защото вероятно ще получа такива възражения по някое дело, аз лично не бих приела, че това е съществено процесуално нарушение. Да, може да е процесуално нарушение – прехвърлянето от некомпетентен орган, само че по смисъл на чл. 348 от НПК не всяко процесуално нарушение води до такъв рестарт и неблагоприятен резултат за наказателното производство, в частност за жертвите и за обвинението, а само това, което е съществено. Има много обилна практика по въпроса, че ако компетентен е бил районен съд, но делото е разгледано от окръжен съд, това е процесуално нарушение, но не съществено. Нека да помислим и на тази плоскост. Така да се хвърлят обвинения и да се напрягат допълнително жертвите, че ние ще „сложим голям кръст“, защото има нищожно постановление за преместване, на мен ми се струва твърде крайна позиция процесуално. Така че пак казвам – това е мое лично мнение, аз не бих си позволила такова тълкуване, не знам какво ще приемат колегите – всеки отговаря със собствените си актове, но смятам, че се спекулира с този въпрос.

По отношение на законодателството много неща се изговориха, няма да навлизам в подробности. Само ще дам за пример една разпоредба, която си направих труда – направо си снимах от „Държавен вестник“, а тя е изключително важна за тези дела по транспорта, защото без изключение, независимо какво е обвинението за престъпление по транспорта, по чл. 343г се предвижда лишаване от права. Говоря за новата ал. 2 на чл. 343г, която казва така: „Когато лишаването от право се налага заедно с лишаване от свобода, неговият срок е не по-малък от срока на лишаването от свобода.“ Дотук не виждам нищо ново – това е абсолютно константна съдебна практика, такава е и общата разпоредба в чл. 49. Обаче сега забележете по-нататък – не „или го надминава“, а „и го надминава“, тоест кумулативно – освен че не може да е по-малко, трябва и да го надмине, за срок от една до пет

години. Ако това не е нонсенс, аз не знам какво е! Не може да утвърдиш с нова – дори не я изменяш, ти приемаш изцяло нова алинея, да утвърдиш досегашната практика и закона в общата му част, и да създаде със съюза „и“ съвсем друга хипотеза, която изключва първата. Тя е абсолютен нонсенс тази разпоредба, а това засяга всяко дело по транспорта, без изключение! И сега какво ще се получи? Пак се връщам на чл. 2 – казал е, някой си е мислил, че ще надскочим тези граници, само че ние по чл. 2 няма да ги надскочим поне докато деянието, за което подсъдимият е предаден на съд, е в действие на предходната редакция, защото тази не е по-благоприятна за него, да не говоря отново, че е безсмислена. Някой тук просто трябваше да сложи „или“, защото тази законодателна техника е изключително важна за правоприлагането и някой се е упражнявал, без да ги помисли тези неща.

По отношение на МПС-та и тяхното отнемане, за което говорихте, всичко, което казахте, е така, няма какво да спорим. Но още една критика към законодателството, която създава проблеми в практиката – ами, МПС-тата (дали са предмет или средство, има такъв спора, признавам го) масово са СИО и законът изобщо не казва принудителна съсобственост ли ще правим с отнемането на едната втора на виновния съпруг с невиновния съпруг, отнемайки едната втора, или ще го осъдим да плати едната втора, пък МПС-то да си остане на съпругата, ама съпругата не може да получи и другата една втора, и стават едни вещно-правни страшни проблеми. Това е масово. Колкото и да не се женят хората, имаме много подсъдими със съпружеска общност. Това не е решен проблем и това непрекъснато води до обжалвания. В Пазарджик мисля, че се разделиха като мнения, очакваме съвсем скоро да ни сезират и за тълкувателно решение, защото това е наистина нерешен проблем, ама стига с тълкувателни решения сме решавали прерогативи на законодателя – това не е наша работа. Аз лично винаги съм смятала, че тези тълкувателни решения трябва да се махнат. Като ходим по международни конференции, се чудят как може при парламентарна публика ВКС да прави тълкуване на закона, като има автентично тълкуване.

И накрая, за да приключа с вината, всичко, което каза Имова, за мен е вярно. Изключително много проблеми имаме с доказването, но

отново се връщам на правомощията на съда и апелирам те да се познават, защото, ако се познават и се комуникират на обществото, драстично ще намалее и напрежението, и упреците към съда и някакси по-балансирано ще приемат жертвите резултатите от производствата. Какво имам предвид? Много често забелязвам в мотивите на присъдите, които се обжалват пред нас, че колегите мотивират форма на вина, самонадеяност или дори евентуален умисъл, с което стриктно изпълняват задължителните указания в Тълкувателно решение № 2 от 2016 г., където изрично се каза, че както прокурорите, така и съдиите трябва да диференцират формата на вината, не просто да кажат, че е непредпазливо или умишлено. Но, колеги, нека да сме наясно, че това е констатация за прецизност в мотивите и когато нямаме обвинение за самонадеяност или за евентуален умисъл, съдът абсолютно нищо не може да направи. Той не просто нищо не може да направи, той не може по никакъв начин не може да обвърже квалификацията или размера на наказанието с по-тежката форма, която не му е била предявена, и забележете – предявяването на тази по-тежка форма не е достатъчно да бъде в обвинителния акт, а трябва да бъде в постановлението по чл. 219 НПК, и когато това го няма, съдът нищо друго не може да направи. Абсолютно нищо! Не искам да хвърлям топката в полето на прокурорите, но говоря от гледна точка на закона – съдът е арбитър и не може да си измисля обвинения, защото, ако го направи, ще бъде пристрастен.

С това приключвам (извинявам се, ако беше по-дълго и пространно моето говорене), но някъде по средата срещнем позициите, защото всички искаме тази война да спре.

Благодаря Ви за вниманието!

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря, съдия Вълкова! Много обстойно и полезно, според мен, беше Вашето изказване.

Иска ли още някой да се изкаже по темата?

Заповядайте!

ДИАНА РУСИНОВА: Аз първо искам да отбележа едно нещо. Това е първата среща – поне на която аз присъствам, в този формат, когато представителите на съда, прокуратурата, Висшият съдебен съвет и ние, неправителствените организации, разговаряме. Мисля, че по-често трябва да го правим, защото повечето хора не разбират

какво говори съдът, прокуратурата или адвокатите. Те просто не разбират този език. Аз също не съм юрист, икономист съм, между другото.

Напълно подкрепям критиката Ви по отношение на писмото и ще Ви обясня в резултат на какво е то. То е резултат на отчаянието на тези хора, че никой не ги чува, че до известна степен те дори не разбират това, което се случва, това, за което Вие много правилно говорите. Така че лично аз считам, че комуникацията, диалогът - нали, когато Господ е раздавал функциите на различните живи същества, на нас ни е дал речта и разум като възможност да комуникираме помежду си, което ни поставя най-високо в хранителната верига. Смятам, че проявата на разум трябва да е ниистина това, което ни води, за да постигнем това справедливо общество, към което всички се стремим.

По отношение на експертизите. Аз съм член на Британския кралски институт по разследване на автомобилни катастрофи в секцията, която се занимава с обследване на пътната инфраструктура. Как да ви кажа, имаме тежък проблем. Ние купихме (може би сте гледали доста клипове, които станаха известни) уред, който мери съпротивлението на хлъзгане на асфалта в МИО – това е единицата, в която вещите лица измерват. Направих си труда да се запозная с експертизи на вещи лица. Нито едно нещо лице в България не е приело, че съпротивлението на хлъзгане е по-ниско от нормата, която се изисква по наредби на законовата и подзаконовата нормативна уредба. Единственият уред, който може да мери това нещо, ние го притежаваме в България, друг го няма.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Ама кои Вие го притежавате?

ДИАНА РУСИНОВА: Европейският център – ние си го купихме.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Вещите лица нямат институционално отношение с Вас.

ДИАНА РУСИНОВА: Не, нямат. Вижте, всеки, който се е обадил и е помолил, само че за нас измерването на съпротивлението на хлъзгане в първите часове след тежкия инцидент е жизненоважно. Ако отидем след един месец да мерим, нещата се променят, няма смисъл да мерим. Този уред в Северозападна България показва потресаващи резултати! Съпротивление на хлъзгане на път 1.1, където загина един баща и две деца бяха тежко ранени, изпадаме в

отрицателни стойности – минус, минус, минус! Шведите не можаха да повярват, като им пратихме рапорта, за какво става дума! Те казаха, че ние сме мерили на пясък – някъде, където няма да направи такъв резултат. Обаче нещата лице отива и приема, че съпротивлението на хлъзгане е над 55 SRT – единицата, по която АПИ мерят, или 0,55 МИО, което е идеален асфалт – полимер модифицираният дава такива резултати. Имаме тежък проблем със съпротивлението на хлъзгане и когато завали дъжд, неслучайно е, че винаги има умрели. Просто разберете, ако ще Шумахер да сте, Вие не можете да овладеете автомобила на такъв асфалт, колкото и хубави да са Ви гумите, колкото и системи да има Вашият автомобил, и тогава идва въпросът – ами, ние отговорност на АПИ де факто не можем да търсим за такова нещо, защото няма да Ви обяснявам по делото на Сияна – там все пак има и следствена тайна, която не мога да разкривам, но не мога да Ви кажа за какво става дума. Ние не можем да потърсим отговорност на никого, защото някой не е отишъл да си смени асфалта и да си го измери след това, да види аджеба отговаря ли на изискванията. Никой не знае, никой не го проверява това нещо. И пускаме хората и им казваме – давайте, карайте. На магистрала „Хемус“ в момента, в който завали, един полицаи се разплака пред мен и каза: „Една нощ се молихме да не ни убият – 35 катастрофи една след друга. Молихме се някой да не ни убие тук.“, докато пишат и работят хората. Ние сме НПО и , разберете, аз се чувствам абсолютно безсилна да въздействам на тези процеси, защото, как да Ви кажа, аз не съм държавата да отида и да сменя асфалта веднага, и да спася живота на „п“ на брой хора. Бих искала да мога да го направя, но не мога.

Така че по отношение на експертизите ние имаме много тежък проблем. Имаме протоколи за оглед на местопроизшествия, в които колеги са писали „базова линия на пътя“ – такова нещо не съществува. Имаме граница на платното за движение, имаме откос, имаме банкет, имаме земен окоп или облицован окоп и т.н. Несъществуващи неща, разбирате ли? Неща, които на мен ми е отнемало, имах една много тежка катастрофа едно загинало мотористче, на мен ми отне 2 седмици да разбера какво пише в този протокол, да си го преведа на някакъв език. Чели сме го одитор по

пътна безопасност и двама инженери с пълна проектантска правоспособност и ние не можем да разберем какво ни се казва вътре. Термини, които не съществуват! Разберете, ние говорим на различен език с тези вещи лица! Те пишат за неща, които те са си приели в практиката, че са така, а ние работим с инженерни термини, които пътните инженери са ги учили по АСГ. Ние говорим на totally различен език и това нещо влиза при Вас, защото Вие сте прокурор, Вие не сте специалист по „земен окоп“. Ние сме хората, които трябва да Ви го кажем. Вие сте съдия, Вие трябва да прочетете какво сме казали и да Ви го обясним на език, на който да го разберете, само че това не се случва. Грешни експертизи! Ама totally сбъркани експертизи, с грешни коефициенти, грешни формули! Дето се вика, един Chat GPT, като го му вкараш параметрите, ще ти сметне вярно формулите. Вътре totalни грешки! Не можете да си представите, аз съм се хващала за главата – това е проста математика, има хора, които даже не смятат правилно! Един път „приема“. Какво значи „приемам“ коефициент на съпротивление на хлъзгане? Няма такова нещо – той се мери. Ако не е с този уред, който ние имаме, има махало - по английския метод. И когато всяка година в Англия ни организират International Crash Day, симулират се катастрофи, пишат се доклади, правят се вътре научни разработки, изследвания и се изследват причините за тези катастрофи. Ние сме в каменната ера в сравнение с тези хора! Ние нямаме, разберете, нищо общо! Ние елементарното нещо – имаме експертизи, които не ни ги плащат години наред, аз почнах да ги правя безплатно, защото ми писна да си търсим парите и да се молим за някакви жълти стотинки, защото аз имам карта (съжалявам, че не я нося), пластика, отивам в Англия, сканират ми кода отзад и се знае колко часа съм работила по тази експертиза, аз не правя да доказвам работила ли съм, не съм ли работила. Идва вещото лице с рулетка! Аз имам рефлектотометър за мерене на пътната маркировка, съпротивление на хлъзгане, георадар за проверка на дълбочината на асфалтовото покритие. Мога да Ви кажа дали тази инфраструктура отговаря на нормите, безопасна ли е и какво е нейното отношение към настъпването на това ПТП.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Извинявайте, че Ви прекъсвам, вие вписана ли сте в списъка?

ДИАНА РУСИНОВА: Не, аз съм икономист по професия и няма да се впиша, защото наистина нямам и време за всички експертизи. Когато обаче някой ни помоли, тъй като има такава практика, като външни експерти, защото разполагаме с това оборудване, никога не сме отказали. Честно Ви казвам, и пари не искаме, сам и само да излезе истината. Едно хлътване на асфалта, едно пропадане на асфалта може да доведе до фатална катастрофа и шофьорът няма как да предвиди, че ще хлътне асфалтът и той да съобрази поведението си, ако няма знак. Никой не отива да провери каква е организацията на движението в този участък – водачът бил ли е предупреден. Да, той е виновен, по Закона за движението по пътищата винаги е виновен, но дайте да изследваме, за да предотвратим пък следващия инцидент, да видим – някой казал ли му е на този водач.

Така че ние с експертизите имаме много тежък проблем. Аз няма да говоря за това наистина какви експертизи са ми връчвали като повторни да правим, да изследваме и дори като неправителствени организации имало е семейства, които са идвали при нас, давали са ни експертизи. Аз съм изпадала в потрес как елементарни неща са тотално сгрешени на ниво петокласник. Един петколасник знае как да смята правилно $1000 + 1000$ – до такава степен тези експертизи имат грешки! Аз не искам да обвинявам колегите, аз ги разбирам, че са натоварени и малко се правят на конвейер, но ние отговорно трябва да подходим към това, защото решаваме човешки съдби и пращаме хора в затвора в някои случаи. И трябва да помислим какво да направим, защото аз пак казвам – на мен целта ми не е да кажа – този е виновен. Целта ми е да не влизаме в съдебната зала или да влизаме, за да се развеждаме, което си е житейски проблем, а не защото някой е умрял, и то на пътя - нелепа работа!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Извинявайте, че за пореден път ще Ви прекъсна!

Според Вас не е ли нелепо, когато в състава на експертизата има професори, доценти и т.н., със сложни формули, да се иска от съда, ако не ги приеме, да изложи аргументи. Ние не сме математици. Как де опровергаем техните формули, които приключват с един категоричен извод – не вина, разбира се, това е правен въпрос, но, да речем, за механизма или причините, от които ние правим

правните изводи. Влизаме в някакъв омагьосан кръг. Аз виждам експертизата им, виждам, че има формули, които не мога да проверя, защото нямам специалните знания. Какво правим?

ДИАНА РУСИНОВА: Вие виждате в съдебната зала, а аз ги виждам на международните конференции и на международните тестове и опити, които се правят, за да изследваме такива проблеми, които тях пряко ги засягат. Аз не мога да „легна“ върху това, че преди 10 години съм отишла някъде и съм видяла нещо. Не! Това е науки, тя се развива. Титли и т.н. аз също съм виждала и съм виждала на хора с много сериозни титли една експертиза по едно дело дава един резултат при еднакви параметри. На следващата дава коренно различен!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: С един и същ огледен протокол ли работят?

ДИАНА РУСИНОВА: Вещото лице за мен не може да си позволява да тълкува, да допуска и да приема. Вещото лице трябва да работи - това е наука! – с точни и ясни параметри, които да обясни на съда, но това не се случва. Има експертизи, в които експерти взимат страна! Имам такива експертизи при мен, в които експертът вменява вина на някого! Това е недопустимо! Никой не го пита експерта кой е виновен – това е работа на съда!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Толкова можем да разгранич, че излиза от компетентността си. Но това става повод за повторна експертиза и още време на разследване.

ДИАНА РУСИНОВА: За да се избегнат повторните експертизи на един от съществения елементи е вещите лица да посещават пътния инцидент веднага при настъпването му. Давам Ви един прост пример – мерят с едни безкрайни рулетки, то пък така ги произвеждат, че на третото разпъване на тия рулетки, тя вече се е счупила! Колеги, ние работим с GPS – точни точка, координат, абсолютна прецизност! Вярно, 20 000 струва един хубав GPS, ама трябва да влезем в 21. Век – решаваме съдбата на хора! Значи, не може да не отидем на пътния инцидент и 10 часа да държим затворен пътя, защото някой трябва да мери с една рулетка! Не, GPS-ът с точни координати, който се нанася с геодезия, се прави на момента. Ами, Вие като направите геодезията на момента, имате надлъжни, напречни наклони, които са абсолютно прецизни и точни – няма никакъв спор, няма никакво съмнение – така ние

проектираме пътища. В Националната следствена служба правят планове да купуват. Те сега купуват и 360-градусовите радари, или поне проучваха, искаха да купуват и ще ги купят най-вероятно. И ние разполагаме с дрон. Но това трябва да го преодолеем, ако искаме ние Вашата работа да улесним.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Ние не искаме да ни е лесно! Ние просто искаме всеки да си върши работата! И затова смятам, че държавата, като не може да обучи триста и колко бяха вещите лица в тази област, да обучи 10 – 20, да направи един държавен орган и разследващите първо към тях да се обърнат. Ако има вече спорове, тогава да отиват на експертизи.

ДИАНА РУСИНОВА: От години апелирам за създаване на транспортна полиция, която да се занимава точно с тези разследвания. Те ще имат точно това оборудване. Ние си го имаме, защото си правим такива строително-технически изследвания, като инспекции по пътна безопасност и т.н.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Не, нека да разграничим. Като казвате „транспортна полиция“, имате предвид нейните служители да бъдат разследващи органи или вещи лица?

ДИАНА РУСИНОВА: Разследващи органи.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: А кой ще бъде вещото лице?

ДИАНА РУСИНОВА: Вещите лица според мен трябва да измислим да ги изпратим на обучение в чужбина и да ги обучим.

ДИАНА РУСИНОВА: В Англия този въпрос е решен по следния начин: ако Вие имате вещи лица към съда, към разследващите, защитата има право да си наеме независимо частно лице. Но тук в случая, ако аз Ви дам частна експертиза, Вие като съдия ще приемете ли частна експертиза?

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Ами, тя няма да е частна, ако е от списъка на лицата по ЗСВ и сме я назначали, за да проверим държавната експертиза, тогава няма да е частна.

Наскоро гледахме едно дело на румънски гражданин – лекар, който толкова дълго време е оспорвал съпричастността си към вредните последици, че си е позволил да представи на българския съд румънска експертиза. Румънската експертиза, като проверихме библиографската ѝ справка и методите, беше на светлинни години по-убедителна от нашата, на светлинни години! И източници, и

формулите, и изводите, и симулациите, които бяха направили! Щом нашите съседни могат, значи трябва и ние да можем!

ДИАНА РУСИНОВА: В тази връзка е моят призив да вървим с дискусии и диалог (явно, че ще ни отнеме време) да решим този проблем, защото аз, като влязох за първи път в „бяла стая“, където се разследва, са три факторите: има ли автомобилът техническа неизправност; инфраструктурата допринесла ли е за това; поведението на водача – наркотици, алкохол, карал, не карал, рлазбрал, не разбрал и т.н. Тя се нарича бяла, защото има такава зала, в която вкарват автомобил, един подежник го вдига и всичко е в бяло, за да може, когато правят снимките, да се отличава съответната част). Та пред СДВР, като метнаха колата колата на Семов, ние добре че се разбучахме да вземат да я приберат – колата беше на тротоара пред СДВР! И ние ще изследваме! Какво ще изследваме след 5 месеца или 1 година, когато тези коли вече са изгорели и т.н.?! Така че аз приемам Вашата критика.

По отношение на спекулации относно главния прокурор аз това казах – не бива обществото да бъде занимавано с този проблем. Този проблем трябва да се реши по един или друг начин, защото оттук тръгват съмненията, спекулациите и критиките – справедливи или не, аз не ги коментирам. Така че ние този проблем, твърдо, трябва да го решим, но не като минаваме през унищожаване на прокурорската институция или съдебната институция.

СТЕФАН ПЕТРОВ: По отношение на въпроса легитимен ли е и.ф. главният прокурор, или не, Прокурорската колегия има в момента абсолютно категорична позиция, където сме единодушни, че не може да се използва за него чл.173, ал. 15. Съдийската колегия се раздели на две по този въпрос.

ДИАНА РУСИНОВА: Това обаче не трябваше да става публично.

СТЕФАН ПЕТРОВ: Ами, не трябваше.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Да, поставихме и още една насоска в нашия разговор като допълнение от изказването на представителя на Прокурорската колегия г-н Петров.

Иска изказване съдия Имова, представител на Съдийската колегия.
Моля, заповядайте!

ВЕРОНИКА ИМОВА: Благодаря, госпожо Ангелова!

Аз ще кажа следното:

Първо ще кажа, че войната между институциите ражда недоверието в обществото спрямо тяхната значимост, компетентност и способност да решават проблемите на обществото. Така че съм категорично „против“ тази разразила се война, която има и политически подтекст. ВСС представлява и отстоява независимостта на всеки магистрат и на съдебната власт и проблемите при тълкуването и прилагането на закона при администрирането на съдебната власт не следва да се артикулират с политическите борби, които трябва са извън съдебната власт.

Правното действие на новата разпоредба на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ представлява част от един нормен комплекс, включващ забранителни и ограничителни норми спрямо правомощията и функциите на Висшия съдебен съвет със спорно значение от гледна точка на конституционна търпимост. Ограниченията от 6 месеца относно функционирането на изпълняващи функциите титуляри при изтекъл или предсрочно прекратен мандат на някой от тримата големи в съдебната система, в случая във Върховната касационна прокуратура и във Върховния административен съд, са със спорно съдържание. Липсва изрична норма за преуреждане на заварените случаи от закона, при настъпили преди действието му юридически факти – овакантяване на посочените по-горе длъжности. В тази посока се състоя критиката от страна на част от колегите в Съдийската колегия, в която част съм и аз, по отношение тълкуването действието на тази правна норма – чл. 173, ал. 15, от ЗСВ, която влезе в сила след настъпването на предсрочното прекратяване мандата на предишния главен прокурор, както и след цялостното изтичане на мандата на председателя на Върховния административен съд?! Преглеждайки мотивите и дебатите в парламента за създаването специално на тази норма, виждам, че йерархията на конституционните ценности е напълно пренебрегната. Защо? Защото не може един закон да се създава за един човек, както е в случая! В дебатите този закон видимо, даже и с имена, е създаден, за да се прекрати участието на един човек в ръководството на прокуратурата – господин Сарафов. Това същото

би могло да се случи с всеки последващ и.ф. главен прокурор или председател на ВКС и ВАС. Затова възникнаха и противоположните становища, защото, с огромното ми уважение към колегите във Върховния касационен съд, с част от които съм работила дълги години, просто не трябваше да се избързва с оповестяване по категоричен начин на последиците от постановените еднолични разпореждания по допустимост на искания на и.ф. главния прокурор от отделни ръководители на колегии. Тези актове нямат задължителна правна сила за правоприлагащите органи, защото не са тълкувателни актове на ВКС. Единствено, ако в рамките на образувано тълкувателно дело, в производство по тълкуване на спорната разпорежба, Върховният касационен съд – ОСНК е постановил решение със задължителна сила за всички правни субекти. Моето мнение е, че не би могло да се приложи несъщинско обратно действие на тази норма по отношение на заварените случаи, тъй като се нарушава йерархията на конституционни ценности, а именно – не може един орган с изключителна дискреция, която му е вменена от Конституцията, каквито са „тримата големи в случая“, да бъде ограничаван през 6 месеца да организира екипи, да се очаква, че неговите подчинени – подчинените на съответния с изтекъл или предсрочно прекратен мандат субекти за 6 месеца ще се включат пълноценно в цялостната организация на работата на такъв орган. Нарушава се постигането целите в дейността на органа относно последователност, предвидимост, непрекъсваемост, екипност, стабилитет на взетите решения при функционирането на този орган. Взимането на съответните ръководни решения е с организационен ефект върху работата на системата от органи в йерархическа последователност.

Така ми се струва, че тази буря, която настъпи, следва да бъде потушена с едно разумно решение. Мисля, че разумното решение дойде с решението на кадровия административен орган – Прокурорската колегия, който с влязло в сила решение, стабилен административен акт, зае позиция, че за заемащия длъжността изпълняващ функциите Главен прокурор ограничението по чл.173, ал.15 от ЗСВ не се отнася. Нека да не забравяме, че той съвместява и функциите заместник главен прокурор по

разследването - той не е изгубил това си качество. Така че в момента изпълняващият функциите „Главен прокурор“, като най-старши от заместниците във ВКП, а и в битността му с предишната функция – заместник главен прокурор, съгласно чл. 150 от ЗСВ, по разследването, продължава да оглавява прокуратурата. Няма причина субектите, които се страхуват или опасяват от това, че неговите действия в изпълнение на правомощията му за възобновяване, за промяна на подсъдност, са опорочени. Няма такава опасност и неговите действия би трябвало да имат правни последици. Ако ли не, има институтът на приподписването от следващите заместници, но това е в краен случай, ако се наложи да бъде заместен изпълняващият функциите. От тази гледна точка дали и.ф. Главен прокурор е сезирал ВКС или ще бъдат потвърдени неговите процесуални действия пак от същия, това е въпрос на организация на конкретното дело. ВКС е длъжен да образува делата за възобновяване, делата по спорове за подсъдност и пр. в рамките на неговата компетентност. Това е правен защитен механизъм за правилното прилагане на закона. Очакването е да разглежда делата. Да успокоим наследниците на жертвите на престъпления, които очакват справедливост и безпристрастност при разследването на престъпленията в искането им за изземване по подсъдност поради фактическа и правна сложност на делата от Националното следствие. Моето очакване е, че няма да бъдат злепоставени техните интереси.

ДИАНА РУСИНОВА: За да поддържаме гражданския баланс, принципите на законовата държава, които по-добре от мен разбирате – аз не съм юрист, моят призив към всички е да не допускате политиката да влиза в съдебната зала и в прокуратурата. Това са институции, които останаха фундаментът на тази държава в нелепата политическа криза, в която бяхме вкарани, така че единственото, на което хората остана да вярват, бяха съдът и прокуратурата и ние трябва да върнем това доверие – ние като граждани, Вие като съдии и прокурори, защото гражданското общество в България се разпада, и то много стремително. Аз може да нямам голяма заслуга в пътната безопасност, но аз чувствам моята лична заслуга за създаването и формиране на съвременното гражданско общество в България, за това, че увеличаваме някакви хора

да се борят за някакви права. И аз Ви призовавам – не допускайте, прокуратурата е институция и не може заради едно име да разрушим цяла институция. Съдът е институция и това е последната надежда за справедливост на гражданите на България. Така че не трябва да допускаме това нещо да се случи, това е молбата към всички – да забрави кой какво харесва и не харесва и да изградим поне правовата държава, защото аз не говоря латински, но всички знаете принципа, че народът може да бъде на власт само там, където са на власт законите, а Вие сте тези, които защитавате, отстоявате и служите на законите по-добре от всички!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Допълнение към това, което казвате, госпожо Русинова.

Абсолютно съм съгласна, че не трябва да се допуска политиката в съдебната зала, но не трябва да се допуска и общественото мнение. Обществото в залата трябва да бъде, както казах в началото, чрез гражданите си публика на съдебните процеси, а не да влияе върху решенията на съда. Обществено мнение няма място в съдебната зала. Навремето и в университета ни учиха, че когато общественото мнение влезе в съдебната сила, законът губи всякакво значение.

Към това, което каза съдия Имова, аз изключително много ѝ благодаря, че ориентира дебата към това изразено опасени е, че може да се zlepостави разследването и да започне едва ли не предварително безрезултатно отново. Само в подкрепа на нейните думи искам да кажа, че не само Законът за съдебната власт, но и практиката на Съда на Европейския съюз не търпи вакуум в управлението и функционирането на държавата и държавните органи, и в този смисъл има разпоредби в Закона за съдебната власт. По спомен, разпоредбите на чл. 139 и чл. 168 от ЗСВ казват какво се случва, ако в момента някой от административните ръководители, бил той и един от „тримата големи“, отсъства – дали де факто, дали де юре, но отсъства. Законът не търпи правен вакуум – дали с преподписване, дали с потвърждаване на извършените процесуални действия. Аз за своята практика съм убедена, че такъв развой, който внушават жертвите като опасност, няма да допусна в моята практика. Подчертавам, не ангажирам по никакъв начин Общото събрание на съдиите от Наказателната

колегия, защото на онова въпросно изслушване, обсъждане, което не беше в никаква формална процедура и там се преувеличи становището на Наказателната колегия, аз изрично съм казала (и това би трябвало да е протоколирано), че законът не търпи правен вакуум. От тази гледна точка дали и.ф. Главен прокурор ни е сезирал, или ще бъдат потвърдени неговите процесуални действия пак от същия, ако говорим *intuitu personae*, подател, това е въпрос на организация на конкретно дело, но за мен тези дела трябва да се гледат.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Уважаеми участници в заседанието на Съвета по партньорство към Висшия съдебен съвет, вървим към закриване на заседанието. Темата беше изключително интересна. Засегнахме от различни гледни точки въпросите, свързани с престъпленията по транспорта. Засегнахме и въпроса, който беше поставен в отвореното писмо на хората, които са засегнати от пътния травматизъм, в частност от близките на загиналите деца в последните години, които се притесняват, уплашени са от това дали ще бъдат приключени делата, които са образувани и се разследват в настоящия момент.

Като заключение бихме могли да формулираме тезата в такава насока, че дискусията трябва да продължи именно в подобен формат – представители на магистратските общности заедно с представители от гражданските общества, така че, както каза госпожа Русинова, тези хора трябва да бъдат успокоени на подходящ език, с който да разберат актовете на съда.

Предлагам и г-жа Имова като съпредседател да вземе становище относно формулиране на крайното решение, след като изслушахме тезите, които ще бъдат представени за сведение пред Пленума на Висшия съдебен съвет. Моля, заповядайте!

ВЕРОНИКА ИМОВА: Уважаеми колеги, предлагам Ви следния проект за решение от членовете на Съвета за партньорство, в най-синтезиран вид: „Подкрепяме сътрудничеството между представителите на гражданското общество, органите на съдебната власт и представителите на Висшия съдебен съвет за по-добра информираност на обществото по проблемите, които възникват в правоприлагането, в интерес на създаване гаранции за повишаване

доверието в органите на съдебната власт в очакване за постигане законосъобразно и справедливо правосъдие.“

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Тук присъстващите и тези, които са в онлайн връзка, се обединяваме. Има ли някой против така формулираното от съдия Имова решение – да излезем с него? Съгласни ли сте или да гласуваме членовете на Съвета? Ние сме „за“, единодушно се приема. Благодаря!

(след проведеното гласуване с вдигане на ръка)

СЪВЕТЪТ ЗА ПАРТНЬОРСТВО КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ РЕШИ:

ПОДКРЕПЯ сътрудничеството между представителите на гражданското общество, органите на съдебната власт и представителите на Висшия съдебен съвет за по-добра информираност на обществото относно правораздаването, в интерес на повишаване доверието в дейността на органите на съдебната власт в мисията им за законност и справедливост.

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Понеже разбирам, че е последното заседание, искам да благодаря за възможността за участие досега. Надявам се да съм Ви помогнала с аргументи, предложения и с участието си. Винаги съм отделяла време присъствено да дойда тук и за протокола и извън протокола да обсъждаме проблемите, но за втори мандат не желая да се кандидатирам, така че ако имате някакви въпроси към мен, по-скоро извън качеството ми на член на Съвета за партньорство. Благодаря още веднъж, че имах възможността да работя с Вас.

ВЕРОНИКА ИМОВА: От името на съпредседателите на Съвета за партньорство в този състав сърдечно благодаря на съдия Вълкова, защото нейното участие във всяко едно от заседанията през този двегодишен мандат беше високоекспертно, пораждащо уважение и доверие в тезите, които тя разви пред нас. Беше много продуктивно и ѝ благодарим от сърце!

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА: Аз също Ви благодаря!

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Колеги, благодаря Ви за участието!

По отношение на по-нататъшната ни работа ще обсъдим въпроса допълнително и ще бъдете уведомени за това.

Закривам заседанието и приятни почивни дни!

СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ:

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА
(п)

ВЕРОНИКА ИМОВА
(п)

Изготвил:
Даниела Петкова
Сътрудник на СП към ВСС